

12. Tilastotoimisto

Edellisenä vuonna aloitettu vuoden 1965 *asunto- ja väestölaskenta* vaikutti olennaisesti toimiston toimintaan. Haastattelu- ja varsinainen tiedusteluvaihe saatiin pääosiltaan päätökseen tammikuussa, ja tämän jälkeen suoritettiin aineiston koodittaminen kolmessa työvaiheessa. Konekäsittelytarjoukset pyydettiin kaupungin tietojenkäsittelykeskuksesta, Oy Laskentakeskuksesta ja Suomen Kaapelitehdas Oy:ltä; tarjousten perusteella annettiin reikäkorttien lävistystyö kaupungin tietojenkäsittelykeskuksen sekä taulukointityö Oy Laskentakeskuksen hoidettavaksi. Reikäkorttien lävistys aloitettiin toukokuussa ja valmistui syyskuussa, ja ensimmäisiä, asuntoja koskevia ennakkotietoja saatiin jo kesäkuussa. Varsinainen taulukointiaikataulu laadittiin siten, että taulukoiden pääosa saataisiin valmiiksi syys—joulukuun aikana. Aineiston testaus ja siihen kuuluvat reikäkorttien korjaukset aiheuttivat kuitenkin myöhästymisen, minkä johdosta ainoastaan osa taulukoista valmistui kertomusvuoden aikana.

V. 1966 ryhdyttiin toteuttamaan kaupunginhallituksen edellisenä vuonna tekemää päätöstä kaupungin hallintoelinten *toimintakertomusten* laatimistavan uudistamisesta. Kaupungin eri elinten edustajien kanssa käytiin useita neuvotteluja, joissa sovittiin noudatettavista periaatteista. Ensimmäisenä uudella tavalla toimitettuna julkaisuna ilmestyi Terveyden- ja sairaanhoitojulkaisun vuosikertomusosa.

Tilastoneuvottelukunnan esityksen joh-

dosta suoritti järjestelytoimisto kaupunginhallituksen asettaman tietojenkäsittelykomitean edellyttämän tutkimuksen tilastotoimiston *reikäkorttiosaston tarpeellisuudesta* päätyen ehdottamaan, että 1) tilastotoimistossa säilytettäisiin oma reikäkorttiosasto, että 2) tilastotoimiston rk-osaston kapasiteettia ei tässä vaiheessa nykyisestä lisättäisi, että 3) tilastotoimiston rk-osastolla tulisi suorittaa sellaiset osaston konekannalle soveltuvat tietojenkäsittelytehtävät, joihin osaston konekapasiteetti riittää, ja että muita tehtäviä tulisi pyrkiä siirtämään muualla suoritettaviksi, että 4) tilastotoimiston rk-osastolta tässä vaiheessa vähennettäisiin yksi lävistyskone ja yksi tarkistuslävistyskone sekä siirrettäisiin yksi lävistäjä muualle ja että vastaava määrä lävistystyötä siirrettäisiin TKK:n suoritettavaksi sekä että 5) tilastotoimiston rk-osasto veloitettaisiin pitämään koneiden kuormituskirjanpitoa sekä laskuttamaan palvelutyönä suorittamansa koneajot vahvistettavien toimitusehtojen mukaisesti. Tilastoneuvottelukunta puolsi vähäisin muutoksin näitten ehdotusten hyväksymistä edellyttäen, että neuvottelukunta saisi mahdollisuuden antaa lausuntonsa laskutuksesta siinä yhteydessä, jolloin yhtenäiset toimitusehdot esitetään vahvistettaviksi. Samalla neuvottelukunta antoi lausuntonsa tietojenkäsittelykomitean mietinnöstä ehdottaen mm., että automaattisen tietojenkäsittelytoiminnan toimintaperiaatteisiin tehtäisiin tilastollisten tietojenkäsittelytehtävien suoritusta koskeva lisäys

12. Tilastotoimisto

sekä annettaisiin määräys, että mikäli kaupungin viraston tai laitoksen TKK:lle antamaan toimeksiantoon sisältyy tilastotietojen tilaaminen, on tehtävästä neuvoteltava tilastotoimiston kanssa.

Väestöennusteiden tarkistaminen on myös ollut ajankohtainen. Tähän saakka on ennusteiden laatimisessa otettu huomioon ainoastaan väestölliset tekijät, koska kaupungin väkiluku ei vielä ole lähennellyt yleiskaavassa edellytettyä väestön maksimilukua. Kaupunginhallituksen asettaman asuntotoimikunnan työskentelyn yhteydessä ilmeni kuitenkin, että kaupungin omistamat tonttireservit olivat loppumaisillaan ja että kaupunkiin ei mahtuisi yleiskaavan edellyttämää väestömäärää. Koska taloussuunnittelu-toimikunta nopeasti tarvitsi perustietoja uutta suunnittelukautta varten (1968—1977), suoritti tilastotoimisto tietojenkäsittelykooneita käyttäen alustavan tarkistuksen, joka julkaistiin tilastollisessa kuukausijulkaisussa n:o 4/1966. Tarkempaan tulokseen pyrkien käytiin tämän jälkeen neuvotteluja kaupunkisuunnitteluviraston ja Helsingin seutukaavaliiton edustajien kanssa yhteisten perusteiden löytämiseksi.

Tilastoneuvottelukunta kokoontui kertomusvuonna kerran (pöytäkirjapykälä yht. 7). Kaupunginhallitukselle esitettiin, että vuosikertomusten toimittamisen jouduttamiseksi 1.8.1966 alkaen perustettaisiin toimistoon 14 pl:n tp. tilastosihteerin virka, mutta esitys ei johtanut tulokseen.

Helsingin kauppakamarin esityksen johdosta tilastotyön kehittämisestä pääkaupungin vaikutusalueella neuvottelukunta päätti kaupunginhallitukselle esittää, että asetettaisiin komitea tutkimaan kysymystä, että komitean puheenjohtajana toimisi kaupunginhallituksen edustaja ja että komiteassa olisi edustettuna Helsingin kauppakamari ja kaupungin tilastotoimisto sekä että Espoon kauppala, Helsingin maalaiskuntaa ja Helsingin seutukaavaliittoa pyydetäisiin

valitsemaan edustajansa mainittuun komiteaan.

Henkilökunta. Viroistaan erosivat kirjaja Aili Jäppinen 1.9. siirtyäkseen toiseen kaupungin virkaan sekä toimistoapulainen Eva Spolander 10.6. siirtyen eläkkeelle. Kirjaajan virkaan valittiin 1.9. alkaen toimistoapulainen Helinä Hyvärinen, 10. pl:n toimistoapulaisen virkaan 16.8. alkaen toimistoapulainen Anneli Saurén, 8. pl:n toimistoapulaisen virkoihin 1.10. alkaen toimistoapulaiset Toini Kostainen ja Anja Oikarinen sekä 7. pl:n toimistoapulaisen virkoihin 15.11. alkaen neiti Lumia Joutsen ja rouva Lea Rannikko. Apulaisaktuaari Kirsti Lappalaiselle myönnettiin palkaton loma ajaksi 1.1.—15.9. ja viransijaisena toimi 1.1.—3.7. valtiot.kand. Ilmari Inervo sekä 4.7.—15.9. valtiot.yo. Kullervo Pyrhönen.

Kansainvälisen yhteistyön merkeissä vierailivat toimistossa 9.9. Kööpenhaminan kaupungin tilastokonttorin uusi johtaja Preben Bov sekä konttoripäällikkö Axel Holm. Toimistopäällikkö Forsberg osallistui 20.—23.4. kaupunkitilastomiesten kansainvälisen yhdistyksen (International Association of Municipal Statisticians) järjestämään tilastokokoukseen Amsterdamissa.

Kaupunginhallituksen *koulutustoimikunnan* järjestämän *kurssin* suorittivat 2 akтуаaria, 1 kanslisti ja 4 toimistoapulaista.

Toimintavuoden aikana valmistuivat seuraavat *julkaisut*:

22. 1. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta 1962:2
21. 3. Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja 1965
22. 4. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta 1963:1
21. 5. Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri 1966
21. 5. Helsingfors stads kommunalkalender 1966
24. 5. Opetuslaitokset 1964 (HKT VI)

22. 7. Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma 1965
22. 7. Kommunal författningssamling för Helsingfors stad 1965
15. 9. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta 1963:2
- 10.11. Terveysten- ja sairaanhoito 1965:1 (HKT I)

Julkaisua »Tilastollisia kuukausitietoja Helsingistä» ilmestyi 11 vihkoa, joista yksi kaksoisnumero. Yhteinen sivumäärä oli 424 (ed. v. 540). Irtolehtijärjestelmää noudattaen julkaistiin edelleen Helsingin kaupungin sää-döskokoelma sekä Virastojen ja laitosten asiahakemisto.

Tilastollisessa kuukausijulkaisussa julkais-tiin seuraavat *erikoistutkimusten* selostukset (ulkopuolisten kirjoittajien nimet suluisissa):

Helsinkiin muutto syntymä- ja muutto-alueen mukaan

Työtaturmat kaupungin virastoissa ja laitoksissa

Vapaaehtoinen hakeutuminen mielisairaa-loihin (dos. Kettil Bruun)

Kansalais- ja ammattikoulunuorison tu-pakointi (maist. Terhikki Haapalinn)

Mielisairaalahoitoon tulleet potilaat (prof. Asser Stenbäck, dos. Kalle Achté sekä Tilastotoimiston aktuaari)

Helsingin ekologinen erilaistuminen (prof. Frank Sweetser)

Kaupungin myöntämät sairaus- ja äitiys-lomat

Asunto-osakkeiden myynti

Sisäinen muuttoliike

Yhteisöjen ja yhtymien kunnallisverotus

Toimiston *reikäkorttiosasto* avusti kaupun-gin eri virastoja seuraavilla uusilla tilas-toilla:

Tuberkuloosirekisteri (tub.toimisto)

Sairaaloitten potilasinventointi (järjestely-toimisto)

Lastentarhalasten kesänvietto (lastentar-hat)

Huoltoapu (huoltovirastolle annettiin lu-kuisia lisätauluja)

Lisäksi annettiin mm. seuraavia *erilaisia tietoja*: tietoja sairaaloitten toiminnasta (eri komiteat, sairaalavirasto ym.); tietoja väki-luvusta ja sen jakautumisesta sekä ennuste-tietoja useille kaupungin elimille ja Helsingin ev.lut. seurakuntien eri elimille, luettelo säännöllisesti julkaistuista suoritiedoista revisiovirastolle, liikeyrityslaskennan posti-tusluettelo kaupunkisuunnitteluvirastolle, muistio väestönkehityksen vaikutuksesta ruotsinkielisten lasten koulukysymyksiin Svenska Finlands Folkting'ille sekä täydentä-viä tietoja vuokrasäännöstelyn lopettami-sesta Statens ligningsdirektorat'ille Tans-kassa. Toimistossa laadittiin yhteenvetotau-lukko moottoriajoneuvoista Kansainvälisen tilastoinstituutin julkaisemaa suurten kau-punkien tilastollista vuosikirjaa varten.

Hankinnat. Kertomusvuonna hankittiin 1 laskukone sekä kalustoa 221 mk:lla. Uudis-hankintojen yhteisarvo oli 1 541 mk.

Kirjaston niteiden määrä kasvoi 1 247:llä (ed. v. 937). Lukusalissa käyntejä oli 239.

Lähetysten lukumäärä oli 8 895 (9 741).

Toimiston *tulot* myydyistä julkaisuista oli-vat 4 628 (5 495) mk. Sairausvakuutus-korvauksia kertyi 3 726 (5 624) mk.

Määrärahoja oli talousarviossa varattu 1 329 900 mk, siirto- ja lisämäärärahat mu-kaan lukien oli käytettävissä yht. 1 457 300 mk; menot olivat 1 333 700 mk.